

Katedra sociální a kulturní antropologie
Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice
POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA: „ŽIVOT S PŘEKÁŽKAMI?“

AUTOR: POKOVIČOVÁ Alena

VEDOUcí BP: Mgr. Lada Víková

OPONENT BP: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Předložená práce Aleny Pokovičové je zajímavým studentským počinem. Při čtení této práce jsem se, podobně jako tomu je i v samotném názvu, ptal po podstatě práce. Autorka si vybrala zajímavé a současně z etického hlediska ošemetné téma, které ale dokázala po této stránce uchopit velmi obstojně. Cílem práce je popsat život jedince s hendikepem a hlouběji se zamyslet nad jednotlivými aspekty takového života. V této rovině ale spatřuji právě slabinu samotné práce, neboť užší zaměření práce by bylo určitě prospělo.

Autorka si vybrala jako předmět svého výzkumu svou kamarádku Annu, která trpí specifickým onemocněním, které ji v životě značně omezuje. Jako další si autorka vybrala za informanty kamarády a sourozence Anny. Potud je volba terénu zcela v pořádku. Nicméně při čtení prvních stran práce jsem nabyl dojmu, že práce se zabývá vícero hendikepovanými lidmi. Teprve představení informantů objasňuje autorčiny záměry. Podobně matoucí je ale práce v několika dalších aspektech. Autorka si totiž klade za cíl příliš mnoho dílčích cílů, přestože sama vnímá případovou studii za vhodnou metodu, její teoreticko-metodologický přístup je příliš obecný a vytváří v čtenáři pocit, že téma je řešeno spíše obecně než případově.

Autorka bezesporu prokázala v práci schopnost eticky velmi citlivého přístupu k tématu, znalost terénu i teoretických konceptů, pravidel a pouček. Potud je nutno práci jednoznačně hodnotit kladně. Také určitě stojí za zmínku velmi kvalitní formální zpracování – hlavně pak jazyková stránka práce, protože práce se čte relativně příjemně a četa není rušena chybami z nepozornosti. Text určitě nepůsobí dojmem, že by byl psán v časové tísní. Naopak je patrné, že autorka si dala na celé práci záležet. To nicméně neznamená, že text je bezchybný. Občas si autorka v definicích pojmů protičeří (např. při rozlišování hendikepu, postižení a disability) a text v tomto ohledu občas působí zmatečně. Nicméně na úrovni bakalářské práce je to nedostatek prominutelný.

Největší nedostatek práce shledávám v absenci antropologického přístupu k tématu. Autorka sice uvádí, že stigma E. Goffmanna je pro ni stěžejní koncept, ale jeho rozvedení či aplikace tomu rozhodně nenapovídá. Naopak se autorka doslova „utápí“ v deskripci celého tématu, jako např. popisem a klasifikací nemocí atd. Autorka sice uvádí, že je to důležité pro pochopení situace Anny, ústřední postavy práce, ale autorka to nijak nevysvětluje v textu, proč je nutné znát klasifikaci míry postižení, proč je nutné rozebírat různé formy postižení atd. To souvisí s příliš komplexním pojetím tématu a současně absencí jednoduché ústřední linie/myšlenky, kterou by autorka chtěla čtenáři sdělit. Myslím si, že sociální služby či fyzické bariéry jsou v práci nadbytečné a místo toho mohla autorka více rozpracovat samotnou stigmatizaci a její projevy (či jinak zacílit téma, aby bylo užší a hlouběji analyzované).

Přes výše uvedené výtky se domnívám, že práce je velmi dobře zpracována a autorka prokázala na bakalářské úrovni, že je schopna pracovat jak s literaturou, tak i informacemi získanými v terénu. Je schopna eticky číst práci a má kultivovaný projev. Na druhou stranu autorka neumí téma dostatečně antropologicky uchopit a sklouzává do pedagogiky, sociální péče apod., což je z mého pohledu největší slabina práce, která vedla k příliš deskriptivnímu a málo zacílenému pohledu na téma.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou C.

V Třebušíně dne 14. 8. 2021

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.